

resolut. 6. nu. 12. Theſaur. ſupra, lib. 2. queſt. 32. nu. 5. Menoch. d. preſ. 143. num. 18. Iſo in l. 1. nu. 4. ff. ad Trebellian. Cyriac. tom. 2. controverſ. 263. nu. 56. Caſtill. ſupra, cap. 58. num. 10. 12. Surd. deciſ. 193. Gratian. ſupra, ca. 193. nu. 1. & c. 350. nu. 26. Craſſ. queſt. 36. nu. 2. Gail. d. obſervat. 146. nu. 8. Spin. d. gloſ. 13. num. 82. Merlin. d. queſt. 151. nu. 5. ubi alii. Ex quibus conſtat, uſufructuarium omnium bonorum teneri ad annua legata, pro quibus directo à legatariis poterit in iudicium trahi, ut ea ex fructibus ſolvat, dixit ſupra, nu. 29.

Verſ. Ceterum, ſi legata annua non ſint.

42 Legata, quæ annua non ſunt, ab hærede petuntur, à quo ex bonis hæreditariis præſtantur, Barboſ. in d. l. maritum nu. 21. Theſaur. ſupra, num. 7. Craſſ. diſt. queſt. 36. n. 4. & alii plures proximè laudati: cum quantitatis ſint, uſufructuarium omnium bonorum concurrere præſtendere non poteſt, licet in legatis aliarum rerum contra magis communiter placeat, ut oſtendimus ſupra, n. 39. quam differentiam notat Craſſ. ubi proximè, d. n. 4. & 5.

Ibi: Sic dum Alexander in d. l. uſufructu.

43 Uſufructuarium ex teſtamento, & legalis, quoad effectum minimè diſtinguuntur, uterque enim bonis venditis, patitur deminutionem ad ſolvenda legata, non tamen tenetur ea ex fructibus ſolvere, niſi ſint annua. In eo autem ſolum differunt, quod legalis, ut pater, poteſt directo à legatariis conveniri, ipſeque bona diſtrahit, ut ſatisfaciat, cum legitimum ſit administrator. At uſufructuarium ex diſpoſitione hominis pro legatis, quæ annuatim præſtanda non ſunt, ad iudicium non trahitur, ſed patitur ut hæres conventus ex bonis, in quibus habet uſufructum, diſtrahat, quæ ſufficiant ad legatorum ſatisfactionem, Caſtill. d. c. 58. n. 5. Spin. ſupra, gloſ. 13. n. 82. Garcia de expenſ. c. 11. n. 6. Tuſch. lit. V. concl. 321. n. 21. Morl. d. q. 2. n. 4.

Verſ. Scribit ſane Alexander.

44 Alexandri aſſertio videtur accipienda, cum plus legatum eſt, quam bona patiuntur, & ad deductionem falcidie omnium legatorum computatio fit, ut omnia pariter minuantur, quo caſu æſtimari debet uſufructus, ut ſciatur, pro qua parte minuendus ſit; ne propter venditionem bonorum ad ſolvenda cætera legata majus detrimentum ſentiat uſufructuarium, quam cæteri legatarii eſſet detrahenda, uſufructus utique pro quarta parte minuetur, atque ita tot bona relinquenda ſunt uſufructuario, ut pro aliis tribus partibus utilitatem percipiat: quod attendendum admonet Alexander in venditione bonorum ad alia legata ſolvenda, ſed in æſtimatione uſufructus non eſt habenda ratio bonorum omnium, ſed eorum, in quibus uſufructuarium jus eſt habiturus cum effectu; ſic ad computationem faciendam ex valore totius hæreditatis, ultra æs alienum deducenda ſunt legata quantitatis integra, & etiam certarum rerum, ſaltem pro parte dimidia, ſi in uſufructu admittatur concursus; alias integrè ſunt deducenda, & ex reſiduo valor uſufructus bonorum, deductis oneribus, computabitur.

Verſ. Quod ſi quandoque.

45 Iuxta præmiſſa, cum de legis falcidie ratione imponenda tractetur, erit facienda taxatio uſufructus,

vel, juxta l. cum Titio 55. ff. ad l. falcid. habito reſpectu ad pretium, pro quo vendi poſſet; vel juxta l. hæreditatum, 68. eod. tit. inſpecta ætate ejus, qui fructurus eſt; nã computationem, quã maluerit iudex, eligere poterit, Noguero, ex aliis, alleg. 37. n. 75.

An autem computatio diſt. l. hæreditatum, ſit obſervanda in aliis caſibus præter legem falcidiam? controvertitur, & non habere locum verius eſt, ſed valorem uſufructus, alimentorum, vel cenſus ad vitam, ubi lege taxatus non eſt, iudicis arbitrio æſtimandum, qui tamen regulari poterit juxta computationem diſt. legis, de quo D. Covar. infra, lib. 3. cap. 9. nu. 8. Molin. de primogen. lib. 1. c. 19. nu. 40. Rodrig. de ann. redditib. lib. 1. queſt. 5. n. 17. Eſcob. de ratiocin. lib. 2. comput. 2. à princip. Pinel. in l. 2. part. 3. cap. 4. nu. 32. C. de reſcind. vendit. Padilla in Auth. res quæ, nu. 3. C. commun. de legat. Stuar. in l. quoniam in prioribus, ampliat. 3. nu. 9. 10. C. de inoffic. teſtam. Palac. Rub. in Rubric. de donat. inter: S. 25. à nu. 2.

AD CAPUT III.

De læſione circa pretium contingente. ad interpretationem l. 2. C. de reſcind. vendit. late diſeritur.

SUMMARIUM.

- 1 Scribentes de l. 2. C. de reſcind. vendit. referuntur.
- 2 Beneficium d. l. 2. omnibus contractibus bonæ fidei commune eſt.
- 3 In contractu aſſecurationis locus eſt prædicto remedio; item in pretio, quod pro ſidejubendo conſtituitur.
- 4 Artifices, qui opus aliquod faciendum pro certa quantitate ſuis expenſis ſuſcipiant, eo auxilio non gaudent.
- 5 Item conductores Regalium reddituum.
- 6 Pretium rerum quotuplex.
- 7 Pretium legitimum in indiviſibili conſiſtit, & quilibet exceſſu debet reſtitui.
- 8 Pretium naturale triplex, & quare in indiviſibili non conſiſtit.
- 9 De intellectu l. 1. cauſe 17. §. Idem Pomponius, ff. de minorib. uſque ad n. 14.
- 10 Servitutes juri naturali permiſſo contrarie ſunt.
- 11 Læſio in emptione quatenus olim & nunc permiſſa.
- 12 Pro quacunque læſione circa quantitatem vel qualitatem rei venditæ competit actio læſo.
- 13 Uſura non eſt vendere ſummo pretio ad creditum, quod præſenti pecunia inſimo quis eſſet venditurus.
- 14 Pretium rei venditæ, ut competat remedium d. l. 2. quo tempore inſpiciendum.
- 15 Pretium rei, quomodo probandum, cum agitur de illo remedio.
- 16 Quantumcumque exceſſus ultra dimidiam contractus reſiſſionem operatur.
- 17 Teſtis aſſerens, contrahentem fuiſſe ultra dimidiam læſum, non probat, niſi diſt. ratione reddiderit.
- 18 Quid operetur, ubi remedio diſt. l. 2. agitur, depositio teſtis aſſerentis rem valuiſſe centum & amplius.
- 19 Pretium juſtum rerum ex particulari affectione non conſtituitur.

- 20 Pretium commune juſtè exceditur propter affectionem venditoris nolentis res ſuas diſtrahere.
- 21 Declaratur prædicta reſolutio.
- 22 Quid inter valorem, & pretium interſit, & de pretiorum differentia.
- 23 Pretium juſtum rebus, ex quo conſtituitur.
- 24 Licetum eſt apud barbaras gentes permutare res viliffimas pro pretioſis, ſi ab eis hominibus communiter ita æſtimantur.
- 25 Pretium commune, nec augetur, nec minuitur ob ſumptus maximos; quibus merces comparata ſunt.
- 26 Non poteſt quis tanti vendere, quanti emit ultra communem æſtimationem.
- 27 Pretium commune juſtè tranſgreditur venditor propter damnum, quod ex alienatione pecuniariter patitur, aut ſi compulſus vendat.
- 28 Pretium juſtum excedi non poteſt, quia emptor pecuniarem utilitatem ex re empta eſt percepturus.
- 29 Res minoris emi poteſt propter onus, vel periculum annexum, & quid de nomine debitoris.
- 30 Res vendi poteſt carius ad creditum, cum periculum amittendi pretium, aut expenſe faciendæ verosimiliter timentur.
- 31 Valor rei conſideratur cum omnibus circumſtantiis, ex quibus pretium augeri, aut minui poteſt.
- 32 Typographorum error in editione Antuerpienſi Covar. notatur.
- 33 Pretia rerum, ex quibus circumſtantiis augentur, aut minuuntur.
- 34 Res ita venditioni expoſita, ut eis emptor quaratur, minus valent.
- 35 An in venditione ſub hæſta admittatur remedium d. l. 2. & nu. 41.
- 36 Utilitas pretii rerum inopiam generare ſolet.
- 37 Merces victui neceſſarias dominus, publica urgente neceſſitate, cogitur juſto vendere pretio.
- 38 Eccleſiaſtici cogi poſſunt vendere res victui neceſſarias juſto pretio, tempore publicæ neceſſitatis, & hoc per Iudices ſeculares.
- 39 Contrarium, ſcilicet non poſſe compelli per Iudices ſeculares, traditur, niſi Eccleſiaſtici Iudices abſint, & periculum ſit in mora, aut negligenter ſe gerant.
- 40 Pretia rerum taxari debent tempore neceſſitatis publicæ, & quando ſecus.
- 41 An liceat vendere, habita fide de pretio, merces carius, quam præſenti pecunia venderentur ſi conſuetudo ſit vendendi ad creditum, & pretium commune ſic videndi non excedatur? uſque ad nu. 50.
- 42 De intellectu. cap. in civitate, de illur.
- 43 Quando liceat ad creditum vendere pro pretio, quod curret tempore ſolutionis.
- 44 Non licet vendere ad creditum quanti plurimi res fuerit uſque ad certum tempus.
- 45 Licetum eſt præſenti pecunia vendere ultra juſtum pretium currens, ſi venditor ad preces emptoris ſtatim diſtrahat, quod foret ſervaturus in tempus, quores plus eſſet valitura.
- 46 Quomodo juſtum pretium computatur, quando res venditur carius, quoniam dominus eam eſſet ſervaturus in tempus quo plures valeat.
- 47 Qui merces ſervaturus eſt in tempus quo plus verosimiliter valebunt, poteſt eis ad creditum vendere pro pretio currenti tali menſe, vel hebdomada.
- 48 Poteſt itidem convenire, ut pretium præſetur currens, cum ſibi placuerit intra tempus, ad quod merces ſervare deſtinaverit.

Faria addit. ad Covar. Tom. I.

- 49 Vendere licet carius, habita fide de pretio, propter lucrum ceſſans.
- 50 Licetum eſt emere, anticipata ſolutione, infra pretium currens, modò dubium ſit; an tempore traditionis plus, vel minus res valitura ſit.
- 51 Quid in Hiſpania circa emptionem frumenti, anticipata ſolutione, ſit cautum, quidque obſervetur.
- 52 Frumentum vetus quomodo licetè detur, ut tantundem ex novo reddatur, & n. 62.
- 53 Contractus, qui vulgò, Mohatra, dicitur, damnatur.
- 54 Quando mercator licetè poſſit merces, quas ad creditum vendit, ab eodem emptore viliori pretio comparare.
- 55 Vendere carius ob dilationem; aut emere vilius propter anticipationem ſolutionis.
- 56 Quando contractus in foro exteriori, vel interiori uſurarius cenſetur, ſi carius vendatur ad creditum, aut vilius ematur, ſolutione anticipata, & n. 67.
- 57 Vendens rem fructiferam, habita fide de pretio, poteſt juſtum pretium currens excedere, in fructuum ab emptore percipiendorum, dum non ſolvit, compensationem.
- 58 Computatio quomodo faciendæ, ut venditor, vel emptor ultra dimidiam læſus diſtatur.
- 59 Quomodo pretii computatio fieri debeat ad læſionem ultra dimidiam.
- 60 Pretium juſtum rerum quoad læſionem, quo tempore inſpiciendum.
- 61 Verum reſiſſo contractu ex l. 2. C. de reſcind. vendit. fructus debeant reſtitui per emptorem, venditore agente uſque ad n. 79.
- 62 Emptor agens remedio d. l. 2. fructus reſtituere debet ſi venditor velit rem iterum recipere.
- 63 Remedium d. l. 2. non tranſit contra tertium poſſeſſorem. Limitatur uſque ad num. 85.
- 64 Remedium l. 2. C. de reſcind. vend. non competit ſingulari ſucceſſori læſi, niſi ei cedatur actio.
- 65 Venditor læſus ultra dimidiam agit adverſus eum, à quo læſionem paſſus eſt, eſi rem emptam ille alienaverit.
- 66 Emptor, qui rem alienavit, in qua læſus ultra dimidiam fuit, niſi rem reſtituat emptori eligenti contractus reſiſſionem, nihil conſequetur.
- 67 Intra quod tempus remedium d. l. 2. extinguitur.
- 68 Variè apud diverſas Provincias tempus ad reſcindendos contractus præſcriptum eſt.
- 69 Excluſus tempore à remedio d. l. 2. nec excipiendo, illud proponere valet.
- 70 Perſona privilegiata in Hiſpania ultra quadriennium agunt ad reſiſſionem.
- 71 Enormiſſimè læſus etiam ad triginta annos adverſus contractum venire poteſt.
- 72 Minor propter læſionem ultra dimidiam, ubi ſolemnia juris non intervenerunt, uſque ad tricennium reſiſſionem petens auditur, & de aliis caſibus remiſſive.
- 73 Quandiu reus in iudicio reſiſſo contractus eligere poſſit, ab eo reſilire, aut pretium ſupplere.
- 74 De jure Regio, qui abſque læſione ultra dimidiam bona fide emit, ab eo, qui ultra dimidiam alium læſit, à primo venditore conveniri non poteſt.

AD l. 2. C. de reſcindend. venit. videndi ſunt, late ſcribentes, Arias Pinell. Anton. de Padilla.